

Libris .RO

Respect pentru oameni și cărți

STEPHEN KING

DOLORES CLAIBORNE

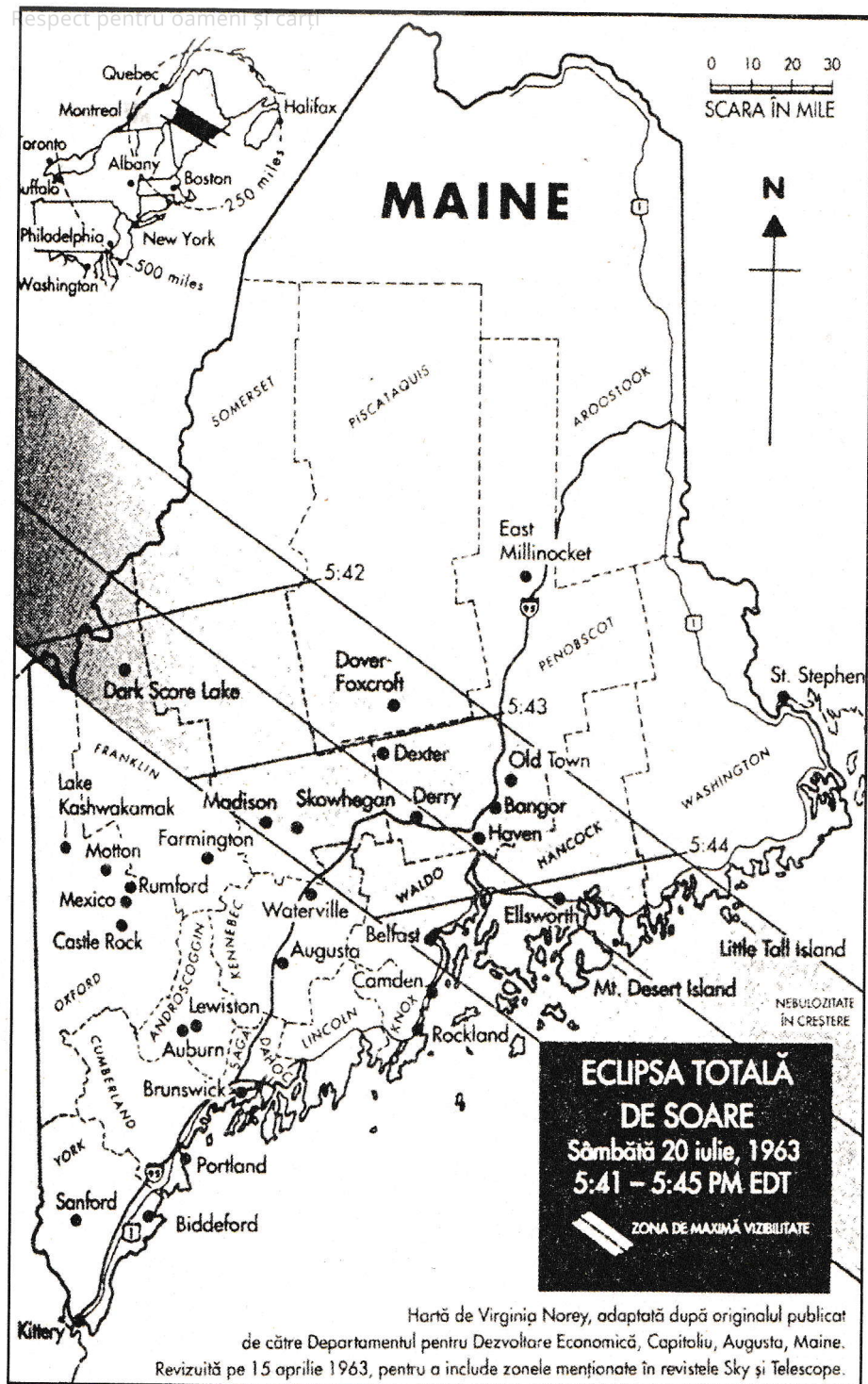
Traducere din limba engleză

CARMEN TOADER

Ediția a II-a

NEMIRA

Respect pentru oameni și cărți

– *Ce-ai întrebat, Andy Bisette? Dacă „înțeleg drepturile alea pe care mi le-ai explicat“?*

Dumnezeule! Ce-i face pe unii bărbați să fie așa *înțepați!* Nu, *tu* nu te necăji, ține-ți fleanca puțin și ascultă-mă. Am io o idee, că o să mă ascuți aproape toată noaptea, așa că ar trebui să te obișnuiești cu asta. *Pen'că* am înțeles ce mi-ai citit! Arăt io ca și cum mi-aș fi pierdut capu' de când te-am văzut în piață? Asta era luni după-amiază, dacă-ți mai aduci aminte. Ți-am spus io c-o să te ia naiba când o să vadă nevastă-ta că ai cumpărat pâinea aia veche de două zile, ești scump la țărâțe și ieftin la făină – cum e zicala – și pun pariu c-am avut dreptate, nu?

Îmi înțeleg drepturile foarte bine, Andy; maică-mea nu creștea idioti. Și, Doamne-ajută, încă îmi înțeleg și responsabilitățile.

Orice zic poa'să fie folosit împotriva mea la tribunal, ai spus? Se mai întâmplă și minuni! Ai putea să nu mai rânjești așa, Frank Proulx. Oi fi tu acum un polițai tare, dar nu-i mult de când te-am văzut cum te jucai cu aia în nisip având același rânjet idiot pe față. Îți dau un mic sfat: când dai de-o vulpe bătrână ca mine, poți să termini cu rânjetu' ăla, fiin'că io po' să te citească mai ușor ca pe-o reclamă la izmene dintr-un catalog *Sears*.

Și-acu', că v-ați distrat destul, putem începe. O să vă spun o droaie de-acu' încolo și probabil c-o să puteți folosi o *grămadă* în tribunal mai târziu, dac-o

să vrei. Mișto e că aproape toți tipii de pe insulă știu deja și, oricum, mă doare-n juma' de cur – așa cum zicea bătrânu' Neely Robichaud când era matol. Iar asta se-ntâmpla în cea mai mare parte a timpului, poa' să zică toți ăia care-l cunoșteau.

Numa' că mă interesează totuși o chestie, de-aia am venit aici de bunăvoie. N-am omorât-o io pe târfa de Vera Donovan și vreau să vă conving de asta, indiferent de ce credeți acu'. N-am împins-o io pe afurisita aia de scară. Mă puteți închide pentru ălălalt, e-n regulă, da' nu-i nici un strop de sânge de-al curvei ăleia pe mâinile mele. Io-s convinsă c-o să crezi și tu asta după ce-o să termin, Andy. Totdeauna ai fost un băiat bun și cinstit în felu' tău, iar acu' ai ajuns un om de treabă. Numa' să nu ți-o iei în cap, că ai crescut ca oricare altu', cu o femeie care te spăla, îți ștergea mucii de la nas și te-ndruma pe calea cea bună, dacă tu o apucaii pe una greșită.

Și-ncă ceva înainte de-a începe: te știu pe tine, Andy, și pe tine, Frank, da' cine e femeia asta cu casetofonu'?

O, Doamne, Andy, *știu* că e stenodactilografă! Nu tocma' v-am zis că maică-mea n-a crescut idioti? Oi face io șaișase în noiembrie, da' încă mă mai duce bibilica. Știam că o femeie cu un cas și un carnetel de notițe e stenodactilografă. Mă uit la *toate* procesele televizate, chiar și la *Legea din Los Angeles*, unde se pare că nimeni nu-și poate ține hainele pe el mai mult de-un sfert de oră.

Cum te cheamă, scumpo?

De unde te tragi?

Iar tu termină, Andy! Ce-ai vrea să faci în noaptea asta? Îți făcuseși planu' să te duci pe plajă să vezi dacă poți prinde niscaiva tipi care adună scoici fără permis? Ar fi fost atât de palpitant, că ți-ar fi cedat inima, nu? Ei?

Așa. E mai bine acu'. Tu ești Nancy Bannister din Kennebunk, iar io-s Dolores Claiborne, de-aici, din Little Tall Island. După cum v-am mai spus, o să-ncep imediat povestea mea, până nu ajungem să ne omorâm unii pe alții, și-o să vă dați seama că n-am mințit nici măcar un pic. Să-mi spui dacă vrei să vorbesc mai tare sau mai rar. Nu tre' să fii timidă cu mine. Vreau să reții

orice cuvânt, începând cu asta: acu' douășnouă de ani, pe vremea când Bissette, actualul șef al Poliției, abia se angajase și încă își mai mânca de sub unghii, mi-am omorât bărbatu', pe Joe St. George.

Ce te uiți de parcă ți-aș fi băgat degetele-n priză, Andy? Poți să te și cari, numa' să-ți închizi pliscu'. Da' nu știu de ce sunteți toți așa mirați. Știați că io l-am omorât pe Joe. Toată lumea din Little Tall o știe și probabil și juma' din populația de până-n Jonesport. Numa' că nimeni n-a putut s-o dovedească. Iar io sunt acu' aici, recunoscând asta în fața lui Frank Proulx și a lui Nancy Bannister din Kennebunk, numa' din cauza târfei ăleia proaste de Vera, căreia i-a ieșit încă una dintre farsele ei tâmpite.

Da' bine că n-o să mai aibă cum să le mai joace de-acu' încolo. Cel puțin e o consolare, nu?

Mută casetofonu' ăla puțin mai aproape de mine, Nancy, dragă. Dacă e s-o facem, măcar s-o facem ca lumea, pe bune. Nu-i așa că japonezii ăia inventează cele mai șmechere chestii? Da, într-adevăr... da' presupun că amândouă știm că ce înghite el în cutia lui dulce mă poate băga într-o închisoare de femei pentru tot restu' vieții. Numa' că oricum n-am de ales. Jur în fața lui Dumnezeu că întotdeauna am știut c-o să mor din cauza Verei Donovan, am știut de când am întâlnit-o prima dată. Și uite ce-a făcut, uite ce mi-a făcut blestemata aia de târfă bătrână! De data asta chiar mi-a tras-o nasol. Dar așa-i cu bogații ăștia, dacă nu te pot bate până mori, te sărută până te sufoci.

Ce?

O, drace! Dacă mă lași puțin în pace, Andy, imediat o să continui! Tocma' încerc să mă hotărâsc dacă s-o spun de la cap la coadă sau de la coadă la cap. Se poate să-mi dați ceva de băut?

Fi-ți-ar cafeaua să-ți fie! Ia-o pe toată și toarnă-ți-o pe mutră. Dă-mi doar un pahar cu apă, dacă ești așa zgârcit și nu-mi oferi măcar o înghițitură din băutura pe care o ai în birou. Io nu...

Cum adică de unde știu? Păi, Andy Bissette, cineva care te-ar cunoaște mai puțin ar spune că ieri ai coborât din copaci. Crezi că toată insula

Respect pentru oameni și cărți

vorbește numa' de faptu' că mi-am omorât bărbatu'? Păi, asta-i *veche*. Ei, mai ai tu ceva sânge în tine.

Mulțumesc, Frank. Erai și tu un băiat bun, numa' că nu se prea putea uita lumea la tine în biserică înainte de-a te învăța maică-ta să nu-ți mai faci biluțe din mucii. Drace, uneori îți băgai degetu' așa de adânc în nas, încât era un miracol că nu-ți scoteai și creierii afară. Și, mă rog, de ce naiba roșești? Parcă ar fi existat vreun copil care să nu-și pompeze din trompă puținică gelatină verzulie din când în când. Cel puțin tu erai atât dăștept să-ți ții mâinile afară din pantaloni măcar în biserică, fiin' că sunt o grămadă de băieți care *niciodată...*

Da, Andy, *bine*, am s-o spun. Sfinte Sisoe, tu nu ți-ai scos niciodată puricii din pantaloni, nu?

Să-ți zic ceva: o să fac un compromis. În loc s-o spun de la cap la coadă sau de la coadă la cap, am de gând să-ncep de la mijloc. Și dacă nu-ți place, Andy Bissette, n-ai decât s-o treci pe lista ta neagră și să i-o trimiți duhovnicului.

Io și Joe am avut trei copii, iar când el a murit, în vara lu' 1963, Selena avea cînșpe ani, Joe Junior treișpe și micu' Pete doar nouă. Joe nu mi-a lăsat nici măcar o bucată de hârtie să mă șterg la cur cu ea și numa' cu greu o găleată unde s-o arunc.

Cred c-ar trebui să te preocupi un pic de asta, Nancy. Sunt doar o femeie bătrână cu o fire cretină și gura spurcată, da' *asta* ți se-ntâmplă mai devreme sau mai târziu, când duci o viață așa idioată.

Unde rămăsesem? Încă n-am deraiat, nu?

A, da. Mulțumesc, dulceață.

Joe mi-a lăsat cocioaba aia amărâtă de lângă East Head și șase acri de pământ pe care nu creștea mai nimic, numa' niște tufe încâlcite de mure și ceva lemn bun de aruncat. Ce altceva? Stai să vad. Trei rable stricate: două camioane și un motor dezmembrat în bucăți, patru legături de lemne, o notă de plată la băcănie, alta la fierar, încă una la benzină și încă o notă la Pompe Funebre... Și vrei s-o știi p-aia tare? Nu era nici de o săptămână în pământ când

sacu' ăla fără fund de Harry Doucette a venit cu o hârtie împutită că Joe îi datora douăzeci de dolari pe un pariu de baseball!

Mi-a lăsat toate astea pe cap, da' crezi că mi-a lăsat și vreo nenorocită de asigurare? Nema! Ar fi fost o binecuvântare căzută din cer, după cum au mers lucrurile în continuare. O să ajung și acolo, da' vreau să spun că Joe St. George nu era un bărbat adevărat, ci un bolovan atârnat de gâtu' meu. Mai rău, pen'că un bolovan nu se îmbată și nu vine acasă mirosind a bere ca să ți-o pună la unu noaptea. N-a fost ăsta motivu' pentru care l-am omorât pe ticălos, da' po' să-ncep foarte bine și de-aici.

O insulă nu-i un loc *propice* să omori pe cineva, vă spun eu. Pare-se că tot timpu' există careva de-l mănâncă-n cur să-și bage nasu' în treaba ta, și asta când îți convine cel mai puțin. De-aia am făcut-o când am făcut-o, și-o să ajung imediat și-acolo. Deocamdată spun numa' că am făcut-o aproape trei ani după ce soțu' Verei Donovan a murit într-un accident de mașină pe lângă Baltimore, unde locuiau ei când nu-și petreceau verile la Little Tall. În zilele alea, Vera Donovan încă mai avea toate șuruburile strânse și bine lustruite.

Atunci, când Joe tăia frunză la câini și n-aveam nici un chior, ajunsesem la grea strâmtoare și mi-am dat seama că nu-i nimeni pe lume mai disperat decât o mamă cu grija copiilor ei. În perioada aia, m-am hotărât să-mi iau inima-n dinți și să caut o slujbă în Jonesport la băcăniile Shop and Save sau chelneriță în vreun restaurant, când brusc pisicuța aia s-a decis să trăiască tot anu' pe insulă. Majoritatea au crezut că i-a sărit o siguranță, da' io n-am fost așa surprinsă, pen'că oricum stătea o grămadă pe-aici.

Tipu' ăla care lucra atunci pentru ea, nu-mi aduc aminte cum îl chema, da' tu, Andy, știi despre cine vorbesc, masculu' ăla feroce care-și purta pantalonii strâmți pe cur să vadă toată lumea că are coaiele mai mari decât ulcioarele lui Mason, m-a căutat și mi-a zis că Domnița (așa-i spunea întotdeauna, Domnița – ce tâmpit!) voia să știe dacă pot veni să-i fac menaju' complet. Oricum îl făcusem pentru Donovanii în toate verile din 1950 încoace și presupun că era normal ca ea să apeleze în primu' rând la mine, numa' că

Respect pentru oameni și cărți

la vremea aia mi se păruse o adevărată mană cerească. Am acceptat și am muncit acolo tot timpul, până ieri după-amiază, când a picat pe trepte drept în capu' ei sec și cretin.

Ce făcea bărba-su, Andy? Parcă avioane, nu?

O, da. Cred că am auzit asta, doar știi cum vorbește lumea pe insulă. Ceea ce știi sigur e că erau înstăriți, teribil de înstăriți, și ea a pus mâna pe tot după ce-a murit el. Ei bine, în afară de ce-a luat guvernul, da' mă-ndoiesc să fi aflat cât aveau ei de fapt. Michael Donovan era dur ca o stâncă. Și viclean. Deși nimeni n-o să mă creadă, dacă te iei după cum a dus-o în ultimii zece ani. Vera Donovan era la fel de șmecheră ca el – și a rămas așa până în ziua când a murit. Mă-ntreb dacă a știut în ce rahat mă băga dacă nu murea de vreun mic atac de inimă în patu' ei. Am fost la East Head aproape toată ziua, am stat pe treptele alea ce stăteau să se dărâme și m-am gândit la o mulțime de lucruri. Mai întâi, mi-am dat seama că, spre final, Vera Donovan ajunsese mai puțin deșteaptă decât un sac cu fân, iar apoi mi-am adus aminte de povestea cu aspiratoru' și mi-am zis că poate totuși...

Da' nu mai contează acu'. Singuru' lucru care mai contează e că am picat din tigaia încinsă direct pe plită și tare mi-ar plăcea să mă dau cu orice preț la o parte până nu-mi arde de tot curu'. Dacă oi mai putea.

La-nceput am fost menajera Verei Donovan, iar dup-aia doamnă de companie plătită. Nu mi-a luat prea mult să-mi dau seama de diferență. Ca menajeră, mâncam rahat opt ore pe zi, cinci zile pe săptămână. Ca damă de companie, trebuia să-l mănânc tot timpul.

A avut primu' atac în vara lu' 1968, pe când privea la televizor Convenția Națională a Democraților. Fusese unu' micuț și obișnuia să dea vina pe Hubert Humphrey. „Am văzut găoaza aia fericită de prea multe ori“, spunea ea, „și mi-a plesnit un vas de sânge din pricina asta. Ar fi trebuit să știu c-o să se întâmple; ar fi putut tot așa de bine să fie Nixon.“

Apoi, Vera a avut unu' mai puternic în 1975 și, de data asta, n-au mai fost politicienii ăia pe care a dat vina. Doctoru' Freneau i-a spus că e mai bine să

se lase de fumat și de băut, da' ar fi putut să nu se obosească, fiindcă o picuță așa fandosită ca Vera Pupă-Mi-Obrăjorii-Din-Dos Donovan nu se înjosea să asculte un doctoraș de țară ca Chip Freneau, „Io o să-l îngrop“, spunea, „și-o să beau un whisky cu sifon pe mormântul lui“.

Pentru un timp, se părea că asta chiar o să se-ntâmple, el continuând s-o bată la cap, iar ea continuând să navigheze semeață precum Queen Mary. Apoi, în 1981, a avut prima zguduitoră serioasă, iar masculu' feroce a murit peste un an, în urma unui accident de mașină pe continent. Asta s-a-ntâmplat când m-am mutat eu la ea, în octombrie 1982.

A trebuit? Habar n-am. Probabil că nu. Aveam asigurare sociabilă, cum îi spunea Hattie McLeod. Nu era prea mare, da' copiii plecaseră deja de mult – micu' Pete chiar de pe lumea asta, săracu' – și-mi permisesem să pun câțiva dolari deoparte. Viața pe insulă fusese întotdeauna ieftină și era totuși mult mai bine decât pe continent, deși nu ca 'nainte. Ca atare, *nu cred că a trebuit* să mă mut cu Vera.

Da' ne obișnuiserăm una cu ailaltă. E greu să-i explici asta unui bărbat. Probabil că Nancy, cu carnețelele, penițele și casu' ei, înțelege, da' nu m-aștept s-o și spună. Ne obișnuiserăm una cu ailaltă așa cum se învață și doi lilieci să stea unu' lângă altu', atârnați cu capu' în jos în aceeași peșteră, chiar dacă nici pe departe nu sunt ceea ce s-ar putea numi prieteni. Și nu a însemnat o schimbare prea mare. Principala diferență a fost că mi-am pus în debara hainele de duminică lângă alea de casă, și asta pen'că, la sfârșitu' lu' 1982, stăteam acolo toate zilele și aproape toate nopțile. Cu banii o duceam mai bine, da' nu așa de grozav, încât să-mi cumpăr primu' Cadillac, dacă pricepi ce vreau să zic. Ha!

Cre' c-am făcut-o mai mult pen'că nu era altcineva disponibil. Ea avea un agent de afaceri în New York, un om pe care-l chema Greenbush, numa' că lui nici nu-i dădea prin cap să vină în Little Tall, ca ea să poată țipa la el de la fereastra dormitorului să se asigure că atârnă cearșafurile cu șase cârlige, nu cu patru, nici să se instaleze în camera de oaspeți, să-i schimbe scutecele și să-i

Respect pentru oameni și cărți

șteargă căcatu' de la curu' ei gras în timp ce-l acuza că-i furase biștarii din pușculiță și-i spunea c-o să-l bage la răcoare pentru asta. Greenbush doar tăia cecurile. Io curățam tot căcatu' după ea și-i ascultam aiurelile despre pușculițe, cearșafuri și iepurași de praf.

Și pen'ce? N-aștept nici o medalie pentru asta, nici măcar o Inimă Roșie¹. Am înghițit o grămadă de porcării la viața mea, iar de ascultat am ascultat cu mult mai multe (amintiți-vă că am fost măritată cu Joe St. George șaișpe ani), și nimeni nu m-a tras așa pe sfoară. Cre' că m-am mutat spre sfârșit cu ea pen'că nu mai avea pe altcineva: ori io, ori azilu'. Copiii ei nu veneau nici-odată s-o vadă, ăsta era un lucru pentru care o compăttimeam. Nu că m-aș fi așteptat să stea acolo tot timpul', să nu credeți asta, da' nu vedeam de ce nu puteau să treacă peste cearta aia veche și să vină la ea pentru o zi sau chiar un weekend. Era o jigodie împutiță, asta-i sigur, da' era totuși *mama* lor. Și bătrână pe deasupra. Ei bine, acu' știu mai multe ca atunci, da'...

Ce?

Da, i-adevărat. Să mor dacă te mint, așa cum zic nepoții mei. N-ai decât să-l suni pe tipu' ăla, Greenbush, dacă nu mă crezi. Atunci când o să se răspândească vestea, și asta oricum se-ntâmplă pân' la urmă, o să apară un articol siropos în *Daily News* despre cât de minunat e totu'. Acu', io am noutăți pentru voi și nu-s deloc încântătoare. O porcărie de coșmar, asta e. Nu contează ce se va petrece aici, lumea tot va zice că io i-am înfipt în creieri să facă ce-a făcut și că dup-aia am omorât-o. Știu asta și o știi și tu, Andy. Nu-i putere pe lume și nici în ceruri care să-i împiedice pe oameni să se gândească la ce-i mai rău, când vor.

Ei bine, nici un blestemat de cuvânt nu-i adevărat. N-am forțat-o la nimic, iar ea sigur n-a făcut ce-a făcut fiin'că ținea la mine sau măcar mă plăcea. Cre' că *ar fi putut* s-o facă închipuindu-și că mi-o datora; în felu' ei, s-o fi gândit că-mi datorează foarte mult și nu-i era în fire s-o spună. Eventual să fi fost

¹ *Purple Heart* – decorație militară americană acordată răniților pe câmpul de luptă (n. tr.).

Respect pentru oameni și cărți

modu' ei de a-mi mulțumi nu pentru că-i schimbasem scutecele, da' fiin'că fusesem acolo în nopțile când ieșeau sârmele de prin colțuri și iepurașii de praf de sub pat.

Știu că nu-nțelegeți asta, da' veți pricepe. Vă promit că veți pricepe totu' înainte de a deschide ușa și de a pleca definitiv din cameră.

Ea era de trei ori jigodie. Am mai cunoscut io altele și mai mari, da' de trei ori e suficient pentru o femeie bătrână, care-și petrecea timpu' doar în pat sau în scaunu' cu roțile.

Primu' mod de-a fi jigodie consta în faptu' că nu se putea stăpâni. Vă amintiți ce v-am zis despre cârligele de rufe, că niciodată nu trebuia să prind cearșafurile cu patru, ci numa' cu șase? Ei, așa-i doar un singur exemplu.

Trebuia să faci lucrurile numa' într-un anume fel dacă lucreai pentru doamna Pupă-Mi-Obrăjorii-Din-Dos Vera Donovan, și nu puteai uita vreodată asta, chiar de-ai fi vrut. Îți descria de la început până la sfârșit cum să faci o treabă și io vă pot spune că așa cum zicea ea se petreceau toate pe-acolo. Dacă uitai ceva, prima dată aveai parte de o scărmanăală. A doua oară îți tăia din salariu. Iar dacă uitai a treia oară, pân' aici ți-era, nu mai accepta nici o scuză, îți trăgea un șut în fund și te azvârlea direct în stradă. Astea erau regulile Verei, și pe mine nu mă deranjau. Mi se păreau dure, da' cinstite. Dacă ți se spunea de două ori pe ce să pui cratița după ce-o scoteai din cuptor, *niciodată* nu trebuia s-o așezi pe pervaz să se răcească, așa cum procedează irlandezii ăia jechoși, și dacă tot nu reușeai să-ți aduci aminte, atunci aveai toate șansele să n-o mai faci în *veci*.

Trei boacăne, și te concedia, asta era regula și nu se admiteau excepții de nici un fel, așa că am lucrat cu o grămadă de oameni de-a lungu' vremii din pricina asta. În zilele-alea am auzit de multe ori spunându-se că să muncești pentru Vera Donovan e ca și cum ai trece printr-o ușă din aia, turnantă. Deci prima oară când m-am dus să lucrez la ea, adică în 1949, parcă intrasem în gura lupului. Da' nu era chiar atât de rea cum își imaginau unii. Dacă-ți deschideai bine urechile, puteai rămâne. Eu așa făceam, și masculu' feroce la fel. Înșă

Respect pentru oameni și cărți.

trebuia să ai grijă tot timpul, pen' că era dură, pen' că știa mai bine ca ăilalți de-și petreceau verile pe insulă treburile de pe-aici și pen' că putea fi crudă. Chiar și atunci când o năpădiseră toate belelele mai avea puterea să fie a năibii. Pentru ea, era un fel de hobby.

- Ce faci aici? mi-a spus în prima zi de muncă. N-ar trebui să fii acasă să-ți îngrijești bebelușul și să gătești o cină mare și bună pentru lumina vieții tale?

- Doamna Cullum e fericită să aibă grijă de Selena, da' numa' patru ore pe zi, am zis io. Nu pot decât juma' de normă.

- Jumătate de normă e tot ceea ce-mi doresc, așa cum cred că spune și foaia aia locală cu pretenții de ziar, veni imediat răspunsul, lăsând să se întrezărească limba ei ascuțită, chiar dacă de data asta nu se referea direct la mine, așa cum avea să se-ntâmple de-atâtea ori mai târziu.

În ziua aia tricota, dacă-mi aduc bine aminte. Femeia asta putea să tricoteze ca mașina, o pereche de ciorapi într-o singură zi nu era o problemă pentru ea, chiar dacă începea la zece. Da' spunea că trebuie să fie în toane bune.

- Da'mnă, am zis, așa-i.

- Numele meu nu e Da'mnă, a spus ea, lăsându-și lucrul deoparte. E Vera Donovan. Dacă te angajez, o să-mi spui doamna Donovan, cel puțin până când o să ne cunoaștem îndeajuns de bine, iar eu o să-ți spun Dolores. E clar?

- Da, doamnă Donovan, am zis io.

- Foarte bine, ăsta e un bun început. Acum vreau să-mi răspunzi la o întrebare. Ce cauți aici, Dolores, când ar trebui să ai grijă de propria-ți casă?

- Vreau să câștig ceva bani în plus pentru Crăciun. Mă hotărâsem dinainte ce motiv o să-i dau dacă mă întreabă. Iar dac-o să fiți satisfăcută și dacă mie o să-mi placă să muncesc pentru dumneavoastră, poate o să rămân puțin mai mult.

- Dacă ție o să-ți placă să muncești pentru mine? m-a imitat ea, apoi și-a dat ochii peste cap, ca și cum ar fi fost cel mai prostesc lucru pe care-l auzise în viața ei. Cum ar putea cuiva să nu îi placă să lucreze pentru mărețea Vera Donovan? Bani pentru Crăciun. A făcut o pauză, uitându-se întruna la mine, apoi a reluat și mai sarcastic: Hm! Bani de Crăciun!